

I. WSTĘP

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 r., zwany dalej „Programem”, przyjęty uchwałą nr XVII/313/19 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 r.*, stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy w zakresie profilaktyki uzależnień oraz ograniczenia szkód społecznych i zdrowotnych wywołanych przez spożywanie i nadużywanie alkoholu.

Program określa zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492 oraz z 2021 r. poz. 41) dotyczące prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Program, obok zadań wskazanych w art. 4¹ powołanej ustawy, określa zadania własne gminy w obszarze profilaktyki, pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej zapisane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) oraz działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 i 956).

Program wpisuje się w cele i zadania ujęte w:

- „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010-2020” przyjętej uchwałą nr XLIV/423/09 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 21 grudnia 2009 r.,
- gminnym systemie przeciwdziałania przemocy, który realizowany jest w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2020, przyjętego uchwałą nr XLIV/424/09 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 21 grudnia 2009 r.,
- Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020 dla Miasta Zduńska Wola, przyjętym uchwałą nr XXXII/266/16 z dnia 29 grudnia 2016 r.,
- ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 183),
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

II. SZCZEGÓŁOWY SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE

Zadanie nr 1

„Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych”

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które w Polsce diagnozuje się na podstawie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych – Rewizja 10 (ICD 10).

Niestety spożywanie alkoholu niesie za sobą daleko idące szkody głównie zdrowotne (alkohol uważany jest za jeden z ważniejszych czynników zwiększających ryzyko przedwczesnego zgonu, szczególnie wśród mężczyzn). Powoduje on także szkody ekonomiczne oraz społeczne, takie jak: wypadki drogowe, przemoc, przestępstwa, czy rozpad rodziny.

Jednym z podstawowym zadań gminy jest zapewnienie dostępności do terapii uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym. Dostępność profesjonalnej terapii warunkuje skuteczność innych

działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu (w tym leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych), farmakologiczne wsparcie oddziaływań psychoterapeutycznych oraz leczenie współwystępujących zaburzeń.

Terapia osób uzależnionych od alkoholu, poza kontraktem z NFZ, prowadzona była w 2020 r. w placówkach leczenia uzależnień, tj. Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym sp. z o.o. oraz w Poradni Leczenia i Terapii Uzależnień w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

W ramach umowy zawartej ze Zduńskowolskim Szpitalem Powiatowym sp. z o.o. świadczone były usługi medyczne przez Poradnię Leczenia Uzależnień, w ramach których w okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące działania:

- 1) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 53 pacjentów uzależnionych będących w I etapie leczenia, którzy zakończyli cykl leczenia w ramach NFZ;
- 2) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 120 pacjentów uzależnionych będących w III etapie leczenia;
- 3) przeprowadzono 12 sesji grupy wsparcia dla 152 osób uzależnionych, którzy wymagali wsparcia w rozwiązywaniu bieżących trudności oraz motywowania do dalszego trzeźwienia;
- 4) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 49 osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 5) przeprowadzono 144 sesje rodzinne dla 288 osób uzależnionych i ich rodzin celem poprawy zaburzonych relacji rodzinnych, związanych z podjętą i kontynuowaną terapią;
- 6) udzielono 240 konsultacji terapeutycznych 240 osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Powyższe zadania wykonywali certyfikowani specjaliści psychoterapii uzależnień.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli systematycznie współpracowała z Poradnią Leczenia Uzależnień w zakresie kierowania osób uzależnionych na leczenie.

Drugim podmiotem leczniczym udzielającym pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz podejmującym działania interwencyjno-zapobiegawcze wobec osób uzależnionych od alkoholu oraz stale lub okresowo używających w celach innych niż medyczne środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, osób współuzależnionych, eksperymentujących i członków ich rodzin był Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli z siedzibą przy ul. Szadkowskiej 2.

Zgodnie z umową przedmiotowe zadanie realizowane było w ramach Poradni Leczenia i Terapii Uzależnień. Miasto sfinansowało zadanie z budżetu Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r. Dane statystyczne dotyczące udzielonej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu, w okresie sprawozdawczym przedstawiają się następująco:

Liczba osób objętych pomocą ogółem	277
w tym:	
osoby pełnoletnie uzależnione od alkoholu	130
osoby pełnoletnie zagrożone uzależnieniem od alkoholu	18
osoby pełnoletnie współuzależnione od alkoholu	20

osoby z rodziny osoby uzależnionej od alkoholu	12
osoby niepełnoletnie zagrożone uzależnieniem, eksperymentujące z alkoholem	15
osoby z rodziny uzależnionej od mediów społecznościowych i Internetu	9

W Poradni Leczenia i Terapii Uzależnień w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli specjalista terapii uzależnień i psycholog prowadzili grupę wsparcia „Nadzieja” dla osób żyjących w relacji z osobą uzależnioną od alkoholu, narkotyków lub leków. Odbyło się 11 spotkań grupy wsparcia w miesiącach sierpień-październik. Uczestniczyło w niej 8 kobiet. Specjaliści udzielali wsparcia psychologicznego i terapeutycznego, prowadzili edukację w zakresie uzależnienia, zajęcia z asertywności, rozpoznawania i wyrażania emocji, pragnień, potrzeb, dążeń, zajęcia w zakresie poprawnej komunikacji z osobami bliskimi, relaksacji oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach, udzielali pomocy w zwalczaniu własnej bezradności związanej z uzależnieniem osoby bliskiej.

Miasto zleciło, w ramach konkursu ofert, Fundacji „Przystań z nami” realizację zadania publicznego pn. „Wspieranie działań edukacyjnych, terapeutyczno-szkoleniowych i psychologicznych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym dzieci i młodzieży”. Beneficjentami zadania były osoby uzależnione, współuzależnione, w tym dzieci i młodzież oraz osoby potrzebujące pomocy z terenu miasta Zduńska Wola.

Fundacja „Przystań z nami” w ramach otrzymanej dotacji w wysokości 112 496,00 zł udzielała pomocy w następujących formach:

- wsparcie, terapia, edukacja terapeutyczno-szkoleniowa usuwająca zaburzenia somatyczne i psychiczne, tworzenie środowiska samopomocowego oraz konsultacje z zakresu przygotowania do terapii własnej – 25-40 osób miesięcznie (wsparcie stacjonarne oraz on-line),
- doradztwo zawodowe, wsparcie merytoryczne, edukacja i wsparcie terapeutyczne zwiększające zdolność do rozwiązywania problemów – 25-35 osób miesięcznie (wsparcie stacjonarne oraz on-line),
- prowadzenie pracy informacyjno-edukacyjnej, wsparcie i terapia oraz edukacja terapeutyczno-szkoleniowa on-line na platformie internetowej i internetowej grupie wsparcia – 25-45 osób miesięcznie (wsparcie stacjonarne oraz on-line),
- wsparcie mieszkańców w okresie epidemii – 20-30 osób miesięcznie (w formie on-line),
- prowadzenie samopomocowej grupy wsparcia dla osób z problemem alkoholowym – średnio 25-35 osób miesięcznie,
- prowadzenie samopomocowej grupy wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym – średnio 25-45 osób miesięcznie,
- prowadzenie samopomocowej grupy wsparcia DDA dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – średnio 45 osób miesięcznie.

Realizacja Programu w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych odbywała się także poprzez działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli. Członkowie Komisji, na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wykonują czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Procedurę taką wdraża się na podstawie art. 24 powołanej ustawy cyt. „Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia

rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.”. W ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia, do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli należy:

- 1) przyjęcie zgłoszenia o naruszeniu art. 24 powołanej ustawy;
- 2) wezwanie osoby, której dotyczy zgłoszenie i pouczenie jej o możliwości poddania się leczeniu odwykowemu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego;
- 3) w przypadku odmowy dobrowolnego poddania się leczeniu przez osobę nadużywającą alkoholu, gdy wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania, skierowanie na badanie przez biegłego sądowego celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego;
- 4) złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego wg miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, w celu zastosowania obowiązku poddania się leczeniu.

W 2020 r. Zespół ds. orzekania i motywowania do leczenia Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbył 8 spotkań. Do Zespołu ds. orzekania i motywowania do leczenia ogółem wpłynęło 46 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkohol od następujących wnioskodawców:

- Komendy Powiatowej Policji - 10,
- członków rodzin - 18,
- opiekuna prawnego - 1,
- kuratorów sądowych - 6,
- ośrodka pomocy społecznej - 11.

W wyniku analizy zgromadzonej dokumentacji i przeprowadzonych postępowań Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęła działania w sprawach:

- uzyskania bądź aktualizacji informacji środowiskowych Komendy Powiatowej Policji - 45,
- zaproszenia na rozmowę z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 47,
- skierowania na badanie psychiatryczno-psychologiczne w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - 26,
- zmotywowania do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego - 20,
- sprawdzenia czy podjęto leczenie lub terapię - 20,
- wystosowania do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego – 15,
- zawieszenia postępowania – 12,
- umorzenia postępowania – 1
- kontynuacji spraw – 16.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła rozmowy z osobami uzależnionymi i ich rodzinami, wydawała skierowania do terapeutów i psychologów w zakresie uzależnienia od alkoholu.

W celu upowszechnienia informacji o możliwości otrzymania specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, wykaz podmiotów realizujących zadania w przedmiocie rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy w rodzinie został zamieszczony na tablicach informacyjnych oraz stronach

internetowych:

- Miasta Zduńska Wola - <http://www.zdunskawola.pl/pl/menu-sprawy-spoeczne/pomoc-spoeczna/uzaleznienia-i-poradnictwo>
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli - http://www.mopscos.pl/strona,przemoc_punkt,
- Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli - <http://www.spzpoz-zdunskawola.pl/przych.php>.

Na stronie internetowej Miasta Zduńska Wola (http://www.mopscos.pl/strona,przemoc_punkt) opublikowany był wykaz placówek udzielających pomocy w województwie łódzkim w zakresie m.in. specjalistycznego poradnictwa, pomocy psychologiczno-terapeutycznej i korekcyjno-edukacyjnej dla osób stosujących przemoc w rodzinie, pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Ponadto tut. Organ współpracował z lokalnymi mediami.

Zadanie nr 2

„Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie”

Nadużywanie alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny powoduje destabilizację funkcjonowania całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci.

Osoby żyjące w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym (uzależnienie lub nadużywanie alkoholu przez jednego lub oboje rodziców) są w stanie chronicznego napięcia i stresu, doświadczają wielu traumatycznych wydarzeń związanych z chaosem i awanturami w domu, a także niewypełnianiem ról rodzicielskich przez uzależnionych bądź współuzależnionych rodziców. Brak bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego powoduje określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Udzielanie pomocy osobom z rodzin z problemem alkoholowym oraz osobom z problemem alkoholowym i współuzależnionym jest jednym z priorytetowych zadań podejmowanych w ramach realizacji Programu przez Punkt ds. Przemocy w Rodzinie oraz 2 placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie świetlic środowiskowych.

Realizację zadania nr 2 zapewniały:

- 1) Punkt ds. Przemocy w Rodzinie działający w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli;
- 2) Zespół Interdyscyplinarne powołany ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, działający w ramach struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli;
- 3) dwie placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie opiekuńczej - świetlic środowiskowych tj.:
  - Świetlica Środowiskowa „Trampolina” prowadzona przez Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści”;
  - Świetlica środowiskowa *Zduńskowolskie Centrum Integracji*, działająca w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli.

Zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizował Punkt ds. Przemocy w Rodzinie, którego działalność w całości finansowana była ze środków pochodzących z opłat za

korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zakres pomocy Punktu miał charakter wieloobszarowy i obejmował w szczególności działania polegające na udzielaniu pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej ofiarom przemocy, wspieraniu pokrzywdzonych, edukacji pokrzywdzonych i sprawców, podejmowaniu interwencji na rzecz ofiar przemocy, pomocy osobom z problemem alkoholowym i współuzależnionym, udzielaniu porad indywidualnych, prowadzeniu działań mediacyjnych, prowadzeniu terapii małżeńskiej, udzielaniu wsparcia w rozwiązywaniu kryzysów rodzinnych. Istotnym elementem działań Punktu było także udzielanie wsparcia rodzinom w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.

W 2020 r. z pomocy psychologicznej obejmującej m.in. wsparcie w działaniu, edukację, czyli poszerzanie wiedzy o zjawisku przemocy, terapię, pomoc psychologiczną w zakresie problemów związanych z przemocą w rodzinie i innymi problemami rodzinnymi, skorzystało 116 osób, natomiast liczba osób przyjętych ogółem wyniosła 284. Dwóch psychologów udzieliło łącznie 274 porady, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 65.

Psycholodzy zatrudnieni w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie:

- udzieliли łącznie 133 porady, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 51,
- udzieliли 29 porad osobom doświadczającym przemocy, mających na celu wsparcie w podejmowanych działaniach,
- odbyli 3 indywidualne spotkania ze sprawcami przemocy.

W ramach poradnictwa prawnego przyjęto ogółem 250 osób, którym prawnik udzielił 250 porad w sprawach m.in. rozwodowych, separacji prawnej, alimentów, przemocy w rodzinie, w tym w związku z przemocą w rodzinie - 220. Prawnik objął pomocą 90 osób. Liczba osób korzystających ze wsparcia w związku z przemocą w rodzinie wyniosła 220. Prawnik współpracował z przedstawicielami instytucji i organizacji m.in. pracownikami socjalnymi, kuratorami, dzielnicowymi i innymi podczas 15 spotkań.

Działania interwencyjno-wspierające mają charakter wieloaspektowej pomocy socjalnej ukierunkowanej na zdiagnozowanie problemów rodziny i dobór odpowiednich form pomocy umożliwiających przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni podjęli następujące działania:

- udzieliли pomocy łącznie 143 osobom,
- udzieliли 188 porad o charakterze socjalnym, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 110,
- w 279 przypadkach objęli wsparciem i edukacją pokrzywdzonych, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 162,
- w 8 przypadkach współpracowali z przedstawicielami instytucji i organizacji, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 8,
- współpracowali z Zespołem Interdyscyplinarnym w 5 przypadkach,
- przeprowadzili 29 konsultacji ze specjalistami Punktu ds. Przemocy w Rodzinie i pracownikami socjalnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli dotyczących osób korzystających ze wsparcia.

Specjalista ds. relacji interpersonalnych i profilaktyki uzależnień, mediator w okresie sprawozdawczym:

- przyjął 100 osób i udzielił pomocy łącznie 33 osobom, w tym w związku z przemocą w rodzinie - 33,
- przeprowadził 9 rodzinnych integracji i terapii małżeńskich,

- udzielił 40 porad indywidualnych,
- udzielił 11 porad w związku z rozwiązywaniem konfliktów rodzinnych,
- współpracował z przedstawicielami instytucji i organizacji w ramach 8 spotkań.

Specjalista ds. uzależnień w okresie sprawozdawczym:

- przyjął 202 osoby, udzielił pomocy 31 osobom,
- zrealizował 202 oddziaływania terapeutyczne, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 61,
- prowadził edukację na temat choroby alkoholowej osób uzależnionych oraz ich rodzin na rzecz 202 osób, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 61,
- przeprowadził 202 spotkania z zakresu ćwiczenia zachowań abstynenckich, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 61,
- współpracował z przedstawicielami instytucji i organizacji m. in. pracownikami socjalnymi, kuratorami, dzielnicowymi i innymi – 25 spotkań, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 8.

Dzieci pochodzące z grup ryzyka lub rodzin, w których występuje problem uzależnień czy przemocy, zostały objęte oddziaływaniami opiekuńczo-wychowawczymi w 2 placówkach wsparcia dziennego prowadzonymi w formie świetlic środowiskowych przez:

- Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści” - Świetlica Środowiskowa „Trampolina”,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli - Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji.

Podmioty prowadzące działalność w formie świetlic środowiskowej:

- realizowały zadania wspomagające rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem,
- realizowały zadania z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych, zdrowia w formie warsztatów, zajęć profilaktyczno-edukacyjnych,
- prowadziły zajęcia podejmujące zagadnienia agresji, samoakceptacji, współpracy w grupie,
- prowadziły zajęcia komputerowe, plastyczne, kulinarne, sportowe, teatralne, kulturalne (kino), służące rozwijaniu zainteresowań,
- organizowały gry i zabawy,
- wspierały podopiecznych w nauce, służyły pomocą w odrabianiu prac domowych,
- organizowały uroczystości.

Dzieci i młodzież w świetlicach środowiskowych miały zapewnione dożywianie.

Mieszkańcy miasta Zduńska Wola dotknięci problemem uzależnień, przemocy byli informowani o możliwości uzyskania wsparcia i pomocy za pomocą różnorodnych kanałów komunikacji tj. poprzez stronę internetową Miasta Zduńska Wola, stronę internetową Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli oraz w sposób bezpośredni m. in. przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej, Policję, Straż Miejską, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli, pracowników właściwej komórki organizacyjnej Urzędu Miasta, pedagogów i psychologów szkolnych.

Zadanie nr 3

„Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, w tym nikotynizmowi, i przemocy w rodzinie, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo–rekreacyjnych, realizacja pozalekcyjnych programów opiekuńczo–wychowawczych i socjoterapeutycznych w placówkach wsparcia dziennego, realizacja zadań z zakresu profilaktyki wczesnodziecięcej”

Miasto Zduńska Wola w roku sprawozdawczym inicjowało i realizowało działania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w różnych formach. Działania profilaktyczne adresowane były głównie do dzieci i młodzieży, nauczycieli. W roku sprawozdawczym, w ramach Programu, zrealizowano profilaktyczne działania edukacyjne i informacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w szkołach podstawowych w formie warsztatów. Wśród zorganizowanych i sfinansowanych działań należy wymienić w szczególności realizację:

- 1) programu **„Przyjaciele Zippiego”** rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. „Przyjaciele Zippiego” to międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci w wieku 5-8 lat. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje dzieci z innymi ludźmi. Program realizowany był w 2 szkołach podstawowych (Szkoły Podstawowe Nr: 6 i 11) i 1 przedszkolu publicznym (Publiczne Przedszkole Nr 4). Objęto nim łącznie 67 uczniów i przedszkolaków oraz 94 rodziców;
- 2) **Programu Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie”** rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, którego celem jest opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży oraz ograniczanie problemów związanych z piciem alkoholu poprzez wzmacnianie rodzinnych, indywidualnych i rówieśniczych czynników chroniących. Program realizowany był w Szkole Podstawowej Nr 6. Objęto nim 18 uczniów i 18 rodziców;
- 3) 1 edycji 2-godzinnego programu profilaktycznego **„Smak życia, czyli debata o dopalaczach”**, rekomendowanego przez Ministerstwo Zdrowia oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Warsztatami objęto 19 uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu miasta Zduńska Wola.

Celem programu było dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenie ostrożności i zmniejszenie otwartości na kontakty z tymi produktami. Program porusza również tematykę najczęściej używanych substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, nikotyna, amfetamina, marihuana;

- 4) 3 edycji 2-godzinnego programu **„Debata”** rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji. W warsztatach uczestniczyło 73 uczniów. Program „Debata” ma za zadanie opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród młodzieży, uświadamia zagrożenia wynikające z korzystania ze środków psychoaktywnych;
- 5) 6 edycji 2-godzinnego programu profilaktycznego **„Cukierki”** przeznaczonego dla uczniów klas I-III. Jest to program wczesnej profilaktyki uzależnień, przemocy i rozwijania umiejętności życiowych uczniów. Program przybliży uczniom podstawowe informacje na temat środków

uzależniających i zagrożeń z nimi związanych, kształtuje umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi, uczy postawy dystansu w relacjach z osobami nieznanymi oraz współpracy, jako formy zapobiegającej zachowaniom agresywnym. W warsztatach uczestniczyło 121 uczniów;

- 6) 2 edycji 2-godzinnego programu profilaktycznego „**Zrozumieć agresję**” dla 27 uczniów klas IV-VI w zakresie m.in. zdolności rozpoznawania i kontrolowania emocji, podejmowania przemyślanych decyzji oraz rozładowywania złości i gniewu;
- 7) 1 edycji 2-godzinnego programu profilaktycznego „**Tolerancja wobec inności**” dla 15 uczniów klas VI-VIII Szkoły Podstawowej Nr 10 dotyczący funkcjonowania stereotypów w społeczeństwie, uczący tolerancji i zrozumienia dla „inności”;
- 8) 1 edycji 12-godzinnego programu „**Unplugged**” rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii; w warsztatach uczestniczyło 130 uczniów Szkoły Podstawowej Nr 13;
- 9) 66 zajęć kulinarnych z zakresu właściwego odżywiania w szkołach podstawowych (nr 2, 5, 9 i 13) na terenie Miasta, w tym 41 zajęć o charakterze szkoleniowo-warsztatowym i 25 zajęć edukacyjnych; w zajęciach wzięło udział łącznie 1498 uczniów szkół podstawowych;

W 6 przedszkolach publicznych zostały wystawione spektakle teatralne profilaktyczne o następującej tematyce: „Kto w bibliotece gości i kradnie mądrości”, „Baśń dla małych łakomczuszków - tajemnica zdrowych brzuszków”, „Ekologia z Alicją, Królikiem i Kapelusznikiem”.

W ramach zadania organizowane były przez Miasto następujące szkolenia:

- 1) szkolenie w formie on-line „Na co można przeznaczyć środki pochodzące z opłat za sprzedaż alkoholu tzw. Funduszu Korkowego w roku 2020 w dobie epidemii COVID-19 – z punktu widzenia RIO, aby nie dopuścić do naruszenia dyscypliny finansów publicznych oraz procedura skierowania na przymusowe leczenie w dobie pandemii”; w szkoleniu uczestniczyło 3 pracowników Urzędu Miasta Zduńska Wola;
- 2) szkolenie „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych – w stronę działań opartych o dowody naukowe”, zorganizowane przez PARPA; w szkoleniu uczestniczył 1 pracownik Urzędu Miasta Zduńska Wola;
- 3) szkolenie nowego członka Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – przedstawiciela Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli.

Dla uczniów klas I-III, IV-VI i VII-VIII z zaburzeniami zachowania i zaburzeniami emocjonalnymi, pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, z problemami uzależnień prowadzone były przez socjoterapeutę-psychologa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 w Zduńskiej Woli, w okresie styczeń-marzec i wrzesień-grudzień 2020 r., zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii. Socjoterapeuta objął pomocą 29 uczniów i ich rodziców.

Uczniowie uczyli się budowania wzajemnego zaufania i poczucia bezpieczeństwa, eliminowania zachowań agresywnych, współdziałania w grupie, rozwiązywania konfliktów bez stosowania agresji, wzmacniania więzi rodzinnych, wyrabiania postaw asertywnych, wypracowywania norm akceptowanych przez środowisko, wzmacniania poczucia własnej wartości, promowania zdrowego stylu życia, umiejętności komunikowania się, nawiązywania kontaktów z otoczeniem. Zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone były w oparciu o programy profilaktyczne m.in. „W blasku wschodzącego słońca”, „Spójrz inaczej”, „Trening zastępowania agresji”, „Przyjaciele Zippiego”. „Gry i zabawy interaktywne”, „Gry i zabawy na dobry klimat w grupie”.

Bardzo istotną rolę w działaniach profilaktycznych stanowiło promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez organizację działań sportowych i rekreacyjnych. W roku sprawozdawczym zrealizowano następujące działania:

- 1) w okresie lipiec-sierpień prowadzone były w „FITNESS CLUB FAMILY CENTER”:
  - a) zajęcia ruchowe pn. „Zajęcia prozdrowotne dla młodzieży” - dla grupy 14-osobowej,
  - b) zajęcia ruchowe pn. „Mama i dziecko” - dla grupy 14 osobowej;
- 2) zajęcia opiekuńczo-wychowawcze w okresie lipiec-sierpień dla 36 dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, z problemami uzależnień, które były prowadzone przez Parafię pw. św. Antoniego z Padwy. W ramach zajęć zorganizowano:
  - zajęcia sportowe,
  - warsztaty kulinarne, gliniarskie,
  - 2 spotkania z funkcjonariuszami Policji, których tematem były cyberprzemoc, zagrożenia w Internecie, bezpieczeństwo podczas wakacji, skutki zażywania substancji psychoaktywnych,
  - czekoladowe warsztaty kreatywno-edukacyjne połączone z prelekcją w zakresie zdrowego stylu życia,
  - wyjścia do kina Ratusz,
  - wycieczki: do ZOO Safari w Borysewie, Parku Trampolin w Łodzi, Aquaparku FALA w Łodzi, Wioski indiańskiej w Chociszewie.

Podczas zajęć realizowany był program profilaktyczny „Uśmiech jak słońce Tobie ślę”, którego głównym celem jest nauka radzenia sobie z agresją, budowanie poczucia tolerancji, szacunku do drugiego człowieka, empatii, kształtowanie postaw abstynenckich, ochrona młodego człowieka przez zagrożeniami, przeciwdziałanie narkomanii, niktynizmowi.

Dzieci uczestniczące w zajęciach opiekuńczo-wychowawczych miały zapewnione dożywianie.

W związku z wprowadzeniem na terenie kraju stanu epidemii spowodowanej koronawirusem SARS-CoV-2 wywołującym chorobę COVID-19 zostały zapewnione środki bezpieczeństwa w zakresie higieny. Zakupiono środki higieny tj. żele antybakteryjne, płyny do dezynfekcji rąk, mydła antybakteryjne oraz środki dla zapewnienia czystości w pomieszczeniach.

Na realizację zadań określonych w zadaniu nr 3 Programu poniesione zostały wydatki na zakup:

- materiałów dydaktycznych (zeszytów ćwiczeń) do realizacji Programu „Przyjaciele Zippiego,
- materiałów edukacyjnych, tj. malowanek „Na drodze” i książeczek: „Nasze bezpieczeństwo”, „Z rowerem za pan brat”, „Ja, rower i przepisy – kodeks rowerzysty” dla przedszkolaków i uczniów klas I-III szkół podstawowych.

W roku sprawozdawczym Miasto zakupiło słuchawki, pendrive’y, piłki nożne i piłki do gry w siatkówkę jako nagrody w ramach konkursów organizowanych w czasie pikniku propagującego bezpieczeństwo w ruchu drogowym pn. „Niebieski piknik”, którego organizatorem były Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli.

W ramach otwartego konkursu ofert Miasto Zduńska Wola przekazało na realizację zadania pn. „Wspieranie działań edukacyjnych, rekreacyjno-ruchowych, terapeutyczno-psychologicznych na rzecz osób borykających się z problemami wynikającymi ze złych nawyków żywieniowych oraz braku aktywności fizycznej” dotację celową w wysokości 51 504,00 zł Fundacji „Przystań z nami” na realizację działań skierowanych do osób z zaburzeniami odżywiania, osób borykających się z nadwagą, osób z zaburzeniami odżywiania o podłożu psychologicznym, osób uzależnionych i współuzależnionych. W ramach zadania:

- z konsultacji dietetycznych korzystało 15 osób miesięcznie,
- w zajęciach ruchowych i zajęciach rozładowujących napięcia stresowe uczestniczyło 25 osób miesięcznie,
- w warsztatach „Zaplanuj swój rok, mapa marzeń” brało udział do 10 osób miesięcznie,
- ze wsparcia merytorycznego i terapeutycznego, w tym w ramach grupy wsparcia, korzystało 30 osób miesięcznie,
- zorganizowano turystyczny rajd samochodowy promujący trzeźwe i bezpieczne poruszanie się po drogach z udziałem 75 osób.

W 2020 r. została przeprowadzona diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w obszarach problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie, przemocą w środowisku szkolnym, cyberprzemocą. Badanie postaw społecznych zostało przeprowadzone w następujących grupach badawczych tj. wśród:

- 300 pełnoletnich mieszkańców miasta (109 mężczyzn i 191 kobiet; średnia wieku respondentów 40 lat), w formie ankiety internetowej,
- 510 uczniów klas 6 oraz 820 uczniów klas 7-8 szkół podstawowych, w formie ankiety internetowej,
- 30 nauczycieli i pedagogów szkolnych,
- 14 placówek gastronomicznych podających napoje alkoholowe na terenie Miasta Zduńska Wola,
- oraz 36 sprzedawców napojów alkoholowych (pracownicy punktów: 13 mężczyzn i 38 kobiet; 12 właścicieli; średnia wieku respondentów 43 lata).

Raport „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych Miasta Zduńska Wola 2020 r.” został przekazany szkołom podstawowym oraz Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli.

Wyniki badania dostępne są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Zduńska Wola pod linkiem <https://bip.zdunskawola.pl/artypul/418/10140/pomoc-spoleczna-polityka-rodzinna-i-senioralna-oraz-profilaktyka> oraz na stronie internetowej Miasta Zduńska Wola.

Zadanie nr 4

„Współpraca i wspomaganie działalności instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałaniu przemocy”

W 2020 r. przy realizacji zadań Programu Miasto Zduńska Wola współpracowało z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, osobami fizycznymi i podmiotami leczniczymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. W okresie sprawozdawczym Miasto wspomagało, głównie w formie finansowej, działalność tych podmiotów, tj.:

- 1) w ramach konkursu ofert przekazano na realizację zadania publicznego pn. *„Działania stowarzyszeń abstynenckich na rzecz utrzymywania abstynencji i krzewienia idei trzeźwości oraz wspieranie zajęć profilaktyczno-rehabilitacyjnych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin”* dotację celową w wysokości 20 000,00 zł Stowarzyszeniu Abstynentów Klubu „Wola”;
W ramach otrzymanego wsparcia finansowego stowarzyszenie realizowało działania służące utrzymywaniu abstynencji, propagowaniu idei trzeźwości oraz profilaktyczno-rehabilitacyjne;
- 2) w ramach otwartego konkursu ofert przekazano na realizację zadania publicznego pn. *„Pomoc*

dziecku w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie świetlicy środowiskowej z realizacją działań profilaktycznych w zakresie profilaktyki uzależnień” dotację celową w wysokości 65 000,00 zł Zgromadzeniu Zakonnemu Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści” prowadzącemu placówkę wsparcia dziennego w formie opiekuńczej - świetlicy środowiskowej pn. Świetlica Środowiskowa „Trampolina”;

- 3) Miasto Zduńska Wola finansowało placówkę wsparcia dziennego prowadzoną w formie opiekuńczej pn. „Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji” przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli. Ze środków Programu w 2020 r. przeznaczono 112 301,00 zł na jej funkcjonowanie;
- 4) w ramach konkursu ofert przekazano na realizację zadania publicznego pn. „Wspieranie działań edukacyjnych, terapeutyczno-szkoleniowych i psychologicznych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym dzieci i młodzieży” dotację celową w wysokości 112 496,00 zł Fundacji „Przystań z nami” na realizację działań skierowanych do osób uzależnionych, współuzależnionych, potrzebujących wsparcia i pomocy, uczniów i nauczycieli szkół podstawowych;
- 5) w ramach konkursu ofert przekazano na realizację zadania publicznego pn. „Wspieranie działań edukacyjnych, rekreacyjno-ruchowych, terapeutyczno-psychologicznych na rzecz osób borykających się z problemami wynikającymi ze złych nawyków żywieniowych oraz braku aktywności fizycznej” dotację celową w wysokości 51 504,00 zł Fundacji „Przystań z nami” na realizację działań skierowanych do osób z zaburzeniami odżywiania, osób borykających się z nadwagą, osób z zaburzeniami odżywiania o podłożu psychologicznym, osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 6) ze środków przedmiotowego Programu finansowana (53 917,68 zł) była pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna skierowana do osób uzależnionych od alkoholu, świadczona w Poradni Leczenia Uzależnień przy Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym sp. z o.o. w Zduńskiej Woli;
- 7) z wpływów pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych finansowane było w całości funkcjonowanie Punktu ds. Przemocy w Rodzinie (58 641,46 zł). Pomoc psychospołeczną i prawną osobom uzależnionym i rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii i przemocy świadczyli zatrudnieni specjaliści;
- 8) Miasto Zduńska Wola zakupiło:
  - opaski odblaskowe naramienne, rękawy odblaskowe rowerowe, zawieszki odblaskowe, breloki pulsacyjne, kamizelki odblaskowe celem wzmocnienia bezpieczeństwa na drogach dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Miasta, które przekazało Straży Miejskiej i Policji celem rozpowszechnienia,
  - materiały edukacyjne, tj. książeczki „Na drodze” i malowanki „Nasze bezpieczeństwo”, „Z rowerem za pan brat”, „Ja, rower i przepisy – kodeks rowerzysty” dla przedszkolaków i uczniów klas I-III szkół podstawowych, które przekazało Straży Miejskiej i przedszkolom publicznym.

Zadanie nr 5

„Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 (reklama i promocja napojów alkoholowych) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”

Realizacja zadania nr 5 Programu miała formę prowadzenia działań edukacyjnych w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń przez członków Zespołu ds. edukacyjno-kontrolnych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli wspólnie ze Strażą Miejską. W wyniku przeprowadzonych 23 działań edukacyjno-kontrolnych nie stwierdzono naruszenia przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zadanie nr 6

„Zapewnienie działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, współpraca z Policją i Strażą Miejską”

W okresie sprawozdawczym Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli odbyła 16 spotkań, w tym 8 spotkań posiedzeń Zespołu ds. orzekania i motywowania do leczenia, 12 posiedzeń Zespołu ds. edukacyjno-kontrolnych.

Zgodnie z zasadami finansowania pracy członków Komisji, określonymi w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 r., za udział w posiedzeniu Komisji i zespołów problemowych członkowie otrzymywali wynagrodzenie w formie miesięcznego ryczałtu brutto, bez względu na liczbę posiedzeń w miesiącu.

W ramach środków finansowych zaplanowanych w budżecie Miasta, stanowiących dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, pokryto koszty sądowe i koszty związane z wydawaniem opinii przez biegłych sądowych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu tj.:

- wydania 20 opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (3 700,00 zł),
- wniesienia 8 zaliczek do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli na badanie przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (2 950,00 zł),
- wniesienia 15 wniosków do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe (1 500,00 zł).

W związku z wprowadzeniem na terenie kraju stanu epidemii spowodowanej koronawirusem SARS-CoV-2 wywołującym chorobę COVID-19 zostały zapewnione środki bezpieczeństwa pracy członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli. Zakupiono środki higieny tj. żele antybakteryjne i rękawiczki jednorazowe oraz maseczki chirurgiczne jednorazowe i przyłbice ochronne.

Zadanie nr 7

„Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach i zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.”

W roku 2020 Miasto Zduńska Wola podejmowało działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach i zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez:

- 1) udział w ogólnopolskiej kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”;
- 2) wzmocnienie bezpieczeństwa pieszych na drogach poprzez zakup i rozpowszechnianie opasek odblaskowych naramiennych, rękawów odblaskowych rowerowych, zawieszek odblaskowych, breloków pulsacyjnych, kamizelek odblaskowych (dla pieszych i rowerzystów) wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Miasta;
- 3) rozpowszechnianie wśród pełnoletnich mieszkańców miasta liczników trzeźwości wg projektu Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służących do pomiaru szacunkowego stężenia alkoholu we krwi po spożyciu alkoholu, celem zaniechania kierowania pojazdem w stanie po spożyciu alkoholu.

III. OGRANICZENIE DOSTĘPNOŚCI ALKOHOLU

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi gmina wykonuje m. in. poprzez ograniczenie dostępności alkoholu. Zadanie to polega na realizacji określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- zasad wydawania, cofania i wygaszania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- kontroli przestrzegania warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.

W ramach procedury wydawania zezwoleń przeprowadzana jest wizja lokalna w terenie, która ma na celu sprawdzenie czy wskazany przez wnioskodawcę we wniosku o wydanie zezwolenia punkt sprzedaży spełnia warunki lokalizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz uchwałą nr LVIII/640/18 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Zduńska Wola.

W okresie sprawozdawczym Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zaopiniowała ogółem 17 wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałą Rady Miasta Zduńska Wola, z tego:

- 14 punktów sprzedaży alkoholu stanowiły sklepy,
- 3 punkty sprzedaży stanowiły punkty gastronomiczne.

W 2020 r. organ wydał ogółem 43 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:

- 1) 37 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży - wg zawartości alkoholu:
  - do 4,5% (oraz piwa) – 12,
  - od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) – 13,
  - powyżej 18% - 12;
- 2) 6 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży - wg zawartości alkoholu:

- do 4,5% (oraz piwa) – 3,
  - od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) – 2,
  - powyżej 18% - 1;
- 3) 1 jednorazowe zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2020 r. zezwolenia otrzymało 17 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, z tego:

- 1) 14 punktów stanowiły sklepy;
- 2) 3 punkty stanowiły punkty gastronomiczne.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. sprzedaż napojów alkoholowych:

- 1) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży prowadziło 98 punktów (sklepy);
- 2) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży prowadziło 28 punktów (lokale gastronomiczne).

Wartość sprzedanego alkoholu w 2020 r. na terenie Miasta Zduńska Wola (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych) przedstawia się następująco:

wg zawartości alkoholu			razem
do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%	
19 710 687,69 zł	5 047 592,37 zł	20 656 706,19 zł	45 414 986,25 zł

W 2020 r. Zespół ds. edukacyjno-kontrolnych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadził 23 działania edukacyjne w punktach sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w obecności strażników Straży Miejskiej. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach działań profilaktycznych przeciwdziałających sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim przeprowadzono badanie dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim tzw. „zakup kontrolowany”. Badanie przeprowadzono w 99 punktach sprzedaży napojów alkoholowych, tj. w sklepach i punktach gastronomicznych na terenie miasta Zduńska.

Badanie przy wykorzystaniu tej techniki pozwala na ocenę punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem dostępności alkoholu dla osób nieletnich i niepełnoletnich. Celem akcji była diagnoza zjawiska sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia, zapobieganie sytuacjom, w których sprzedawca dokonałby sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na nieletnią nie poprosiwszy jej wcześniej o okazanie dowodu tożsamości. Program składał się z dwóch części. W pierwszej tzw. tajemniczy klient (przeszkolona przez specjalistę osoba, która ukończyła 18 rok życia, a jej wygląd i zachowanie budziły uzasadnione wątpliwości co do jej pełnoletniości) dokonał kontrolowanego zakupu alkoholu we wskazanych punktach sprzedaży.

Wyniki przeprowadzonej akcji są następujące:

- 25% sprzedawców (25/99 osób) nie poprosiło o okazanie dokumentu tożsamości w celu weryfikacji wieku klienta,
- 29% sprzedawców – kobiet (23/79) i 10% sprzedawców – mężczyzn (2/20) zdecydowało się na sprzedaż alkoholu osobie wyglądającej na nieletnią,

- w 16 badanych podmiotach nie zauważono, aby przedsiębiorca w widocznym miejscu umieścił tabliczkę z informacją o szkodliwości spożywania alkoholu.

Po zakupie odbyło się szkolenie podejmujące tematykę odpowiedzialnej sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w każdym punkcie sprzedaży alkoholu objętym badaniem.

Akcja miała na celu nie tylko wskazanie szkodliwości samego procederu sprzedaży alkoholu nieletnim, ale i na uświadomienie skutków sprzedaży niezgodnie z ustawą.

Zadanie nr 8

„Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej”

Z uwagi na brak osób zainteresowanych tą formą wsparcia oraz zaspokojeniem przez urząd pracy potrzeb osób bezrobotnych zadanie nie było realizowane w 2020 r.

IV. ZASADY FUNKCJONOWANIA MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, która zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi powoływana jest przez prezydenta miasta. Do zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych należy w szczególności inicjonowanie działań w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 ww. ustawy oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 r. określa następujące zasady finansowania pracy członków Komisji:

- 1) członkowi Komisji za udział w posiedzeniu Komisji i jej zespołów przysługuje wynagrodzenie w formie miesięcznego ryczału brutto, bez względu na liczbę posiedzeń w miesiącu, w wysokości:
  - a) dla przewodniczącego 190 zł,
  - b) dla członka 150 zł;
- 2) nieobecność członka na posiedzeniu powoduje potrącenie wynagrodzenia w wysokości proporcjonalnej do liczby posiedzeń w danym miesiącu.

W 2020 r. na wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydatkowano 19 680,00 zł.

V. PODSUMOWANIE

Przy realizacji zadań wynikających z Programu należy podejmować działania ukierunkowane na:

- 1) realizację w szkołach, przedszkolach programów rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji o udowodnionej skuteczności działań;
- 2) organizowanie w szkołach warsztatów podejmujących problematykę cyberprzemocy, przemocy, uzależnienia od telefonu, komputera, Internetu, uzależnienia od leków;
- 3) podejmowanie działań na rzecz promowania zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej;
- 4) wspieranie pozalekcyjnych zajęć sportowych, imprez sportowych i rekreacyjnych;
- 5) organizowanie różnych form wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych;
- 6) finansowanie działalności świetlic środowiskowych z programem opiekuńczo-wychowawczym, finansowanie dożywiania dzieci biorących udział w zajęciach świetlicy;
- 7) zapewnienie dostępności pomocy psychologicznej, terapeutycznej, psychospołecznej i prawnej dla osób dotkniętych uzależnieniem od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, doświadczających przemocy, zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami;
- 8) organizację szkoleń podnoszących kwalifikacje lub nadających uprawnienia dla osób zajmujących się edukacją i wychowaniem dzieci i młodzieży, rozwiązywaniem problemów z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy;
- 9) współpracę i wspieranie, w szczególności w formie finansowej, działalności instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałaniu przemocy;
- 10) kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń, zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 11) podejmowanie działań służących zwiększeniu bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów w ruchu publicznym;
- 12) podejmowanie, wspieranie działań w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, współpracę w tym zakresie policją;
- 13) edukację publiczną wśród mieszkańców Miasta na temat szkodliwości nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych, oraz udział w akcjach i kampaniach, w tym również w zakresie przeciwdziałania przemocy.